

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIA

Työ- ja organisaatiopsykologian **erikoistumiskoulutuksen** (30 op) jälkeen osallistujalla on ajan tasalla oleva kokonaiskuva työ- ja organisaatiopsykologiasta (TOP) tiede- ja tutkimusperusteisesti. Osallistuja omaa valmiudet toimia itsenäisenä erityisasiantuntijana työelämän hyvinvointia ja organisaatioiden toiminnan tuloksellisuutta edistävässä tehtävässä, joissa tulee osata hyödyntää ja soveltaa työ- ja organisaatiopsykologista tieteellistä tutkimustietoa. Tämä erikoistumiskoulutus antaa valmiuksia niin organisaation sisäisenä kuin ulkoisena erityisasiantuntijana toimimiseen.

Laajempi 70 op:n **erikoispsykologikoulutus** (vain laillistuille psykologeille) antaa valmiudet kehittää jatkuvasti oman sovellusalan erityisasiantuntijuutta ja ammattikäytäntöjä tieteelliseltä perustalta. Tämä laajempi koulutuskokonaisuus on tarkoitettu psykologeille, jotka toimivat esimerkiksi työn ja organisaatioiden kehittämis- ja konsultointitehtävissä, työterveyshuolloissa, henkilöstön arviointi- ja valintatehtävissä tai uraohjauksessa. Työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutus antaa *työterveyshuollon psykologin pätevyyden*.

Erikoispsykologikoulutus edistää opiskelijoiden ammatillista kehittymistä ja uusiutumista tukevien toimintamallien ja rutiinien rakentumista kolmivuotisen erikoispsykologikoulutuksen aikana. Koulutukseen sisältyy ammatillista kasvua ja erikoispsykologin ammatti-identiteetin muodostumista tukeva ryhmätyönohjausprosessi. Koulutuksen teoreettiset ja empiriseen tutkimukseen liittyvät sisällöt kytketään oppimistehtävien avulla opiskelijan arkityöhön esimerkiksi palvelemaan ajankohtaisten työongelmien ratkaisua. Opitun soveltamista ammattikäytäntöön tukee myös 10 opintopisteen laajuinen lopputyö, joka voi olla muodoltaan esimerkiksi kehittämishanke.

1. OPINTOJEN RAKENNE JA SUORITTAMINEN

Koulutuksen rakenne, viitteellinen aikataulu ja opintojaksojen vastuuoopettajat on koottu taulukkoon 1. Opinnot koostuvat erikoistumisopinnoista (30 op; TOPEK_1-6, taulukossa 1), jotka ovat kaikille tähän erikoistumiskoulutukseen yhteisiä opintojaksoja. Erikoispsykologin opinnot koostuvat tämän yhteisen opintokokonaisuuden lisäksi muista syventävistä opinnoista (40 op; TOPEP_7-12 taulukossa 1): Lopputyöstä (10 op), työnohjausta sisältävästä työkokemuksesta (5 op) sekä vapaavalintaisista opinnoista (10 op). Lisäksi erikoispsykologiksi opiskelevat sekä työterveyspsykologian moduulin (* merkityt kurssit, taulukko 1) ja organisaatiopainotteisen moduulin (# merkityt kurssit, taulukko 1). *Työterveyspsykologian* moduuli koostuu kaiken kaikkiaan 20 opintopisteestä ja sisältää neljä kurssia, jotka on kaikki suoritettava saadakseen työterveyspsykologin pätevyyden. Vapaavalintaisista opintojaksoista yhden kurssin tulee olla ”erikoispsykologi asiantuntijana”-kurssi (2-3 op), mutta muut vapaavalintaiset opinnot voi koostaa esim. muiden erikoisalojen tarjoamista kursseista, kirjallisista tehtävistä tmv. omien intressien mukaan. Opintojaksoja/kursseja järjestetään vuosittain 2-3 ja ne sisältävät lähiopetusta (1-2 pv seminaari/työpaja) sekä etäopiskeluna suoritettavia ennako- ja jälkitehtäviä (esim. esseet, case-analyysit, verkkokeskustelut).

Huom! Opintojakson voi korvata esseellä tai muulla opintosuorituksella vain erikoistapauksessa, josta on erikseen sovittava vastuuoopettajan kanssa. Opintojen järjestämisaikataulu (taulukko 1) on alustava kuitenkin siten, että kaikki opintojaksot

järjestetään 2/3 vuoden aikana. Kaiken kaikkiaan lähiopetuspäiviä vuosittain on 4-6 päivää, ja niitä on enemmän erikoispsykologikoulutuksessa, joka on pidempi koulutus.

Taulukko 1. Koulutuksen rakenne, alustava aikataulu ja opintojaksojen vastuuhenkilöt

Kaikille yhteiset erikoistumisopinnot 30 op, 2 vuotta	Ajankohta	Vastuuhlö.
TOPEK_1 Työ- ja org. psykologian teoreettiset lähtökohdat, 5 op	SL 2022	Mauno
Yksilön suhde työhön, 10 op		Mauno
TOPEK_2 Työhyvinvoinnin edistäminen, 5 op*	SL 2022	Mauno
TOPEK_3 Työn analysointi ja kehittäminen, 5 op*	SL 2023	Mauno
Henkilöstö ja organisaatio, 15 op		Lehtori
TOPEK_4 Johtamisen psykologia, 5 op#	KL 2023	Lehtori
TOPEK_5 Henkilöstöpsykologia (sis. arvioinnin), 5 op#	KL 2023	Lehtori
TOPEK_6 Organisaatio sosiaalisena ympäristönä, 5 op#	KL2024	Lehtori
Erikoispsykologikoulutuksen opinnot 40 op, 3 vuotta		
TOPEP_7 Työterveyshuolto henkilöstövoimavarojen tukijana, 5 op*	SL 2024	Mauno
TOPEP_8 Työkyvyn arviointi (ISY:n organisoimana), 5 op*¤	Ilm. myöh.	ISY/Mauno
TOPEP_9 Organisaatioiden kehittäminen ja konsultointi, 5 op#	KL 2025	Lehtori
TOPEP_10 Työnohjausta sisältävä työkokemus, 5 op	Koko 3 v	Lehtori
TOPEP_11 Lopputyö, 10 op	Koko 3 v	Mauno
TOPEP_12 Vapaavalintaiset opinnot, 10 op (esim. 5 + 3 + 2 op/kurssia/muu erikseen sovittava suoritustapa):	Koko 3 v	Mauno
Erikoispsykologi asiantuntijana, 2-3 op (1 on pakollinen) TRVE3 Stressi ja uni (valinnainen), 5 op¤ TRVV2 Teemaseminaari: Työnohjaus (valinnainen), 5 op¤ (sisältökuvaukset terveystieteiden opinto-oppaassa)	Seuraa aikatauluja kurssikalenterista	Eri vastuuo- pettajia eri opintojaksoilla

- *) Työterveyspsykologian moduuliin 20 op kuuluvat kurssit, joista yksi organisoidaan ISY:sta.
#) Organisaatiopainotteisten opintojen moduuliin kuuluvat kurssit 20 op.
x ISY:n järjestämät kurssit osana työterveyspsykologian erikoispsykologikoulutusta.

2. OPINTOJEN SISÄLTÖ

Erikoistumisopinnot (30 op): KAIKILLE YHTEISET OPINNOT (TOPEK_1-6)

Erikoistumisopinnot muodostuvat työ- ja organisaatiopsykologian opinnoista (30 op, opintojaksot TOPEK_1-6, taulukko 1). Erikoistumisopintoihin kuuluu kaikille yhteinen pakollinen ”Työ- ja organisaatiopsykologian teoreettiset lähtökohdat”-opintojakso (5 op), joka suoritetaan aloitusseminaarin yhteydessä. Erikoistumisopinnot jakautuvat kahteen opintokokonaisuuteen, jotka ovat: a) Yksilön suhde työhön ja b) Henkilöstö ja organisaatio. Yksilön suhde työhön (TOPEK_2; TOPEK_3, 10 op) opintokokonaisuudessa perehdytään työpsykologian kysymyksiin, joissa lähtökohtina ovat *yksilö* ja hänen suhteensa työhön. Sisältöinä ovat mm. työn käsite ja työtä kuvaavat teoriat, työn analysointi ja kehittäminen, työturvallisuuden ja riskien hallinta sekä työhyvinvoinnin edistäminen ml. jaksamisen ja kuormittumisen problematiikka työelämässä. Henkilöstö ja organisaatio (TOPEK_4; TOPEK_5; TOPEK_6, 15 op) opintokokonaisuus perehdyttää henkilöstöpsykologiaan, johtamisen ja esimiestyön kysymyksiin sekä organisaatioon sosiaalisena ympäristönä. **Alla on kuvattu opintojaksot niiden alustavan järjestämisaikataulun mukaan** (huom. noudatellen osin eri järjestystä kuin Taulukossa 1).

SYKSY 2022

TOPEK_1 Työ- ja organisaatiopsykologian teoreettiset lähtökohdat, aloitusseminaarin yhteydessä, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija työ- ja organisaatiopsykologian erikoisalan keskeisiin sisältöihin ja luoda opiskelijoille yhteinen käsitejärjestelmä, joka kattaa ammatillisten ja teoreettisten opintokokonaisuuksien tärkeimmät osa-alueet. Näitä osa-alueita ovat 1) *työpsykologia* (mm. työympäristö, työtehtävät ja niiden suunnittelu, suoriutuminen ja ajankäyttö, työhyvinvointi, kuormittuminen, työturvallisuus), 2) *henkilöstön kehittämisen psykologia* (mm. kyvyt ja osaaminen, henkilöstövalinnat ja arvioinnit) ja 3) *organisaatiopsykologia* (mm. kommunikaatio ja päätöksenteko, esimiestyö ja johtaminen, organisaatiot ja työ muutoksessa, organisaatioiden kehittäminen, osallistuminen ja yhteistyö). Tavoite on, että opiskelija saavuttaa riittävän tietämyksen työ- ja organisaatiopsykologian olennaisimmista teema-alueista, keskeisistä teorioista ja käsitteistä.

Suoritustapa: Opintoihin orientoiva aloitusseminääri (1 pv) ja kirjallisuuteen perustuva verkkokeskustelu/muu jälkitehtävä.

Kirjallisuus:

- **Chmiel, N.** ym. (toim.) (2017). An Introduction to work and organizational psychology. An international perspective. Oxford: Blackwell Publishers. **3rd. Edition.**

TOPEK_2 Työhyvinvoinnin edistäminen, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä työhyvinvoinnin moninaisista ilmiöistä ja niiden keskinäisistä riippuvuuksista. Kurssilla tarkastellaan erilaisia

työhyvinvoinnin teemoja mm. työstressiä ja -uupumusta sekä niiden hallintaa ja ehkäisyä. Lisäksi voidaan tarkastella esim. palautumiseen, työkykyyn, työuriin, työmotivaatioon sekä työn ja perheen vuorovaikutukseen liittyviä tematiikkoja ja/tai niihin liittyviä interventioita. Luentoihin ja kirjallisuuteen perustuvassa jälkitekävässä syvennetään itse valittua näkökulmaa.

Suoritustapa: Seminaari/työpaja (1-2 pv) ja ennakko- ja/tai jälkitekävä.

Kirjallisuus:

- **Mäkikangas, A., Mauno, S., & Feldt, T. (2017).** Tykkää työstä. Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. PS-kustannus.
- **Campbell, J., & Tetrick, L. (2010).** Handbook of occupational health psychology. Washinton, USA: American Psychological Association. **2nd edition.**
- **O'Connor, D. B., Thayer, J. F., & Vedhara, K. (2021).** Stress and health: A review of psychobiological processes. Annual Review of Psychology, 72 (1), 663-688.
- **Diener, E., Thapa, S., & Tay, L. (2020).** Positive emotions at work. Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior, 7 (1), 451-477.

Muu kirjallisuus (esim. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

KEVÄT 2023

TOPEK_4 Johtamisen psykologia, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on tarkastella johtamisen ilmiöitä ja käytännön johtamistyön haasteita sekä tarjota valmiuksia psykologisen tiedon hyödyntämiseen johtamistyössä ja sen kehittämässä. Johtamista voidaan tarkastella niin yksilöpsykologisesta kuin ryhmädynaamisesta, tai laajemmin organisaatiokulttuurin näkökulmista. Opintojakso tutustuttaa johtamisen teorioihin, johtamistyön vaatimukseen ja arkeen sekä johtamistyössä ja sen kehittämässä sovellettaviin psykologisiin interventioihin.

Suoritustapa: Luennot ja/tai työpaja (1-2 pv), ennakkotehtävät ja/tai jälkitekävät.

Kirjallisuus:

- **Freedman, A. M. (2016).** The Wiley-Blackwell handbook of the psychology of leadership, change, and organizational development. John Wiley & Sons.
- **Honkanen, H. (2006)** Muutoksen agentit. Muutoksen ohjaaminen ja johtaminen. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- **Seeck, H. (2021).** Johtamisopit Suomessa. Taylorismista innovaatioteorioihin. Helsinki: Gaudeamus. 6. painos
- **Syvänen, S., Tikkamäki, K., Loppela, K., Tappura, S., Kasvio, A., & Toikko, T. (2015).** Dialoginen johtaminen: avain tuloksellisuuteen, työelämän laatuun ja innovatiivisuuteen.
- **Wilkinson, A., Armstrong, S. J., & Lounsbury, M. (Eds.). (2017).** The Oxford handbook of management. Oxford University Press.

Muu kirjallisuus (esim. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

TOPEK_5 Henkilöstöpsykologia, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on avata psykologisen tiedon merkitystä ja sovellettavuutta organisaatioiden henkilöstöön liittyvissä kysymyksissä. Kurssi tutustuttaa henkilöstöpsykologian keskeisiin teemoihin, kuten urasuunnitteluun, henkilöstöarviointeihin ja

rekrytointiin sekä henkilöstön kehittämisen ja osaamisen johtamisen kysymyksiin. Kurssi antaa valmiuksia erityisesti henkilöstöhallinnon ja henkilöstön kehittämisen parissa toimiville.

Suoritustapa: Seminaari ja/tai työpaja (1-2 pv), ennakkotehtävät ja/tai jälkitehtävät.

Kirjallisuus:

- **Goldstein, H. W., Pulakos, E. D., Passmore, J., & Semedo, C.** (Eds.). (2017). The Wiley Blackwell handbook of the psychology of recruitment, selection and employee retention. John Wiley & Sons.
- **Honkanen, H. (toim.)** (2007) Henkilöarviointi työelämässä. Persona Grata -sarja. Helsinki: Edita Publishing.
- **Honkaniemi, L, Junnila, K, Ollila, J. ym.** (2007) Viisaat valinnat. Helsinki: Työterveyslaitos.
- **Saramies, J. & Törnroos, M.** (2021) Henkilöstöanalytiikka. Alma Talent (ilmestyy syksyllä 2021).

Muu kirjallisuus (esim. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

SYKSY 2023

TOPEK_3 Työn analysointi ja kehittäminen, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on tarjota opiskelijalle valmiuksia työn analysointiin ja työn kehittämiseen sekä lisätä ymmärrystä siitä, millaisia käyttökohteita työn analysoinnilla voi olla. Kurssilla perehdytään työn analysoinnin ja kehittämisen lähestymistapoihin ja käytännön työvälineisiin, joita voidaan hyödyntää työn ja organisaatioiden kehittämisessä. Kurssilla voidaan tarkastella myös kognitiivista ergonomiaa työssä ja muita ajankohtaisia kysymyksiä em. teemoihin niveltyn.

Suoritustapa: Seminaari ja/tai työpaja (1-2 pv), ja ennako- ja/tai jälkitehtävä.

Kirjallisuus:

- **Huotilainen, M., & Saarikivi, K.** (2018). Aivot työssä. Otava.
- **Morgeson, F. P., Brannick, M. T., Levine, E. L.** (2020). Job and work analysis. Methods, research and applications for human resource management. USA, California: Sage. **3rd edition.**

Muu kirjallisuus (esim. työn analysoinnin menetelmät) ilmoitetaan myöhemmin.

KEVÄT 2024

TOPEK_6 Organisaatio sosiaalisena ympäristönä, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on perehtyä ihmisten välisiä suhteita ja yhteistoimintaa organisaatioissa käsittelevään tietoon ja sen hyödyntämiseen. Kurssi kehittää valmiuksia kokemukseen ja havainnointiin pohjautuvaan tiedon hankintaan organisaation sosiaalisia ilmiöitä koskien. Kurssilla voidaan lisäksi toteuttaa simuloitu työyhteisöharjoitus, jonka yhteydessä esiin nousseita ilmiöitä pyritään pohtimaan ja ymmärtämään teoreettiseen tietoon ja osallistujien työarkeen kytkien. Kurssilla voidaan tarkastella myös mahdollisuuksia hyödyntää toiminnallisia välineitä ja malleja työyhteisöjen ja organisaatioiden kehittämistyössä.

Suoritustapa: Työorganisaation sosiaalisia ilmiöitä käsittelevä simulaatio (tai muu vastaava menetelmä), simulaation prosessointi, teemaan liittyvää luento-opetusta sekä oppimistehtävä (esim. essee), lähiopetusta 1-2 pv.

Kirjallisuus:

- **Huczynski, A., Buchanan, D. A., & Huczynski, A. A.** (2013). Organizational behaviour (p. 82). London: Pearson.
- **Hökkä, P., Paloniemi, S., Vähäsantanen, K., Herranen, S., Manninen, M., & Eteläpelto, A.** (2014). Ammatillisen toimijuuden ja työssä oppimisen vahvistaminen: luovia voimavaroja työhön!.
- **Jalava, U., Keskinen, E., Keskinen, S. & Tiuraniemi, J.** (toim.) (2001). Simulaatio-oppiminen henkilöstön kehittämisen välineenä. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:83 (118 s.).
- **Puutio, R. & Heikkilä, J.-P.** (toim.) (2018). Organisaatio prosessina. Metanoia Instituutti.
- **Spanellis, A. & J. Harviainen, T.** (toim.) (2021). Transforming Society and Organizations through Gamification. From the Sustainable Development Goals to Inclusive Workplaces. Palgrave Macmillan.

Muu kirjallisuus (esim. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUKSEN OPINTOJAKSOT (TOPEP_ 7-12)

SYKSY 2024

TOPEP_7 Työterveyshuolto henkilöstövoimavarojen tukijana, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan työterveyshuollon toimintakentän ja lainsäädännön pääpiirteet, erityisesti psykologin toimintaan vaikuttavilta osilta. Myös psykologin rooli ja vastuu työterveyshuollossa sekä työpaikkaselvitykset ja työterveyshuoltotiimin toimintatavat ovat keskeisiä teemoja tällä kurssilla. Lisäksi tarkastellaan yhteistyötä hyvinvoinnin ja työterveyden edistämisessä asiakasorganisaatioiden kanssa osana hyvää työterveyshuollon toimintaa ja henkilöstövoimavarojen tukemista.

Suoritustapa: seminaari ja/tai työpaja (1-2 pv) ja ennakko- ja/tai jälkitehtävä.

Kirjallisuus:

- **Ahola, K., Kivistö, S. & Vartia, M.** (toim.) (2006). Työterveyspsykologia. Helsinki: Työterveyslaitos.
- **Uitti, J.** (2014). Hyvä työterveyshuoltokäytäntö. Helsinki: Työterveyslaitos.
- **Manninen, P, Laine, V, Leino, T, Mukala, K. & Husman, K.** (2007). Hyvä työterveyshuoltokäytäntö. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Työterveyslaitos.
- **Kaski, S.** (2012). Työterveyshuollon psykologiset käytänteet. Edita.
- **Otala, L. & Ahonen, G.** (2005). Työhyvinvointi tuloksen tekijänä. Helsinki: WSOYpro.
- **Campbell Quick, J. & Tetrick, L. E.** (2010). Handbook of occupational health psychology. Washington, USA: American Psychological Association. **2. painos.**

Muu kirjallisuus (mm. lainsäädäntö) ilmoitetaan myöhemmin.

KEVÄT 2025

TOPEP_9 Organisaatioiden kehittäminen ja konsultointi, 5 op

Tavoite ja sisältö: Opintojakson tavoitteena on vahvistaa valmiuksia suunnitella ja toteuttaa organisaatioiden ja työyhteisöjen tavoitteellisia kehittämisprosesseja psykologista tietoa hyödyntäen. Kurssilla tutustutaan konsultoinnin ja organisaatioiden kehittämisen teoreettisiin ja empiirisiin lähtökohtiin sekä kehittämisen ja konsultoinnin työtapoihin.

Suoritustapa: seminaari ja/tai työpaja (1-2 pv). Kirjallisuuteen ja konsultoinnin käytäntöihin perustuva kehittämistyö/muu etätehtävä, ennakko- ja/tai jälkitehtävänä.

Kirjallisuus:

- **Alvesson, M., & Sveningsson, S.** (2015). Changing organizational culture: Cultural change work in progress. Routledge.
- **Cummings, T. G., & Worley, C. G.** (2014). Organization development and change. Cengage learning.
- **Puutio, R. & Kykyri, V.L.** (2015). Konsultointi keskusteluna – vuorovaikutuksen vivahteita ja tilanneherkkää tasapainoilua. Metanoia Instituutti
- **Schein, E. H.** (2016). Humble consulting: How to provide real help faster. Berrett-Koehler Publishers.

Muu kirjallisuus (esim. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUS: KOKO KOLME VUOTTA, SYKSY 2022 - SYKSY 2025

TOPEP_10 Työnohjausta sisältävä työkokemus, 5 op

Tavoite ja sisältö:

Työnohjausta sisältävä työkokemus on keskeinen osa erikoispsykologiopintoja ja sen tavoitteena on syventää opitun soveltamista omassa työssä. Työnohjausprosessi tukee erikoispsykologin ammatti-identiteetin kehittymistä. Työnohjauksen avulla edistetään myös ammatillista kehittymistä ja uusiutumista tukevien toimintamallien ja rutiinien rakentumista. Näin työnohjaus edistää erityisasiantuntijuuden ja ammattikäytännön kehittymistä.

Suoritustapa: Opintokokonaisuuden laajuus on 5 op. Työnohjaus toteutetaan 50 tunnin laajuisena ryhmäohjauksena, jonka lisäksi opiskelijat tutustuvat työnohjausta käsittelevään kirjallisuuteen. Opintojaksoa voi täydentää (vapaavalintaisena kurssina) terveystieteiden erikoisalan tarjoamalla Työnohjaus-teemaseminaarilla (mikäli ISY tämän järjestää).

Kirjallisuus:

- **Keski-Luopa, L.** (2018). Kohti kokonaisvaltaista työnohjauksen teoriaa: Työnohjaus intersubjektiiivisena kehitysprosessina. Metanoia-instituutti.
- **Kallasvuori, A., Koski, A., Karvinen-Niinikoski, S., & Keskinen, S.** (2017). Monimuotoinen työnohjaus ja työnohjaajakoulutus. Suomen työnohjaajat ry. Jyväskylän yliopistopaino.

Muu kirjallisuus (mm. tieteelliset artikkelit) ilmoitetaan myöhemmin.

TOPEP_11 Lopputyö, 10 op

Tavoite ja sisältö: Lopputyön tavoitteena on työ- ja organisaatiopsykologisen tutkimus- ja teorialiedon syvälinen integrointi johonkin opiskelijan omassa työssään/ammattissaan kohtaamaan haasteeseen, ongelmaan, projektiin tai muuhun työhön keskeisesti liittyvään ilmiöön. Lopputyössä opiskelija tarkastelee ja analysoi jotakin työhön/ammattiin liittyvää ilmiötä tutkimus- ja teorialähtöisesti huomioimalla myös ammattikäytännönäkökulman.

Suoritustapa: Muodoltaan lopputyö on itsenäinen kirjallinen opinnäyte. Soveltuvia lopputyön muotoja ovat esim. tapaustutkimus/-analyysi, kehittämishanke (työyhteisö, työ, henkilöstö, asiakas) tai jokin muu omaan työhön kiinteästi liittyvä haaste/projekti/tapahtuma. Lopputyötä

työstetään koko kolmivuotisen koulutuksen ajan ja siihen liittyy myös työpajapäiviä (2-4), joissa jaetaan asiantuntijuutta ja vertaisopitaan ryhmässä. Tarkempi ohjeistus ja kirjallisen osuuden laajuus sovitaan opintojen alkaessa.

TOPEP_12 Vapaavalintaiset opinnot, 10 op

Tavoite ja sisältö: Vapaavalintaisten opintojen tavoitteena on hankkia lisätietoa ja syventää osaamista jostakin opiskelijan valitsemasta aihepiiristä. Aihepiirin tulee olla relevantti opiskelijan työn/ammatin näkökulmasta sekä perustua tieteelliseen/tutkimukselliseen tietoon.

Suoritustapa: Vapaavalintaiset opinnot kootaan esim. muiden erikoisalojen kurseista ja opintokokonaisuuksista tai muuten järjestettävistä opinnoista, kuten esim. kirjatenteistä, esseistä, katsauksista tai tapaustutkimuksista/-analyyseistä, tai muista seminaareista/työpajoista opiskelijan henkilökohtaisen kiinnostuksen mukaan. **Huom!** Yhden vapaavalintaisen opintojakson tulee olla ”*Erikoispsykologi asiantuntijana*”-opintojakso (2-3 op), joita järjestävät kaikki erikoispsykologikoulutusta tarjoavat yliopistot, ja jotka ilmoitetaan Psykonetin kurssikalenterissa. Vapaavalintaisiin voi myös sisällyttää halutessaan useampia erikoispsykologi asiantuntijana-opintojaksoja. Lisäksi suosittelemme terveystieteiden erityisalan tarjoamia vapaavalintaisia opintojaksoja (”Stressi ja uni” ja/tai ”Teemaseminaari: työnhajaus”, ks. taulukko 1). Nämä vapaavalintaiset opintojaksot on kuvattu alla ja ne löytyvät myös terveystieteiden erikoispsykologikoulutuksen opinto-oppaassa.

TERVEYSPSYKOLOGIAN (ISY) ERIKOISALAN JÄRJESTÄMIEN OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET

TRVE8d Työkyvyn arviointi, 5op: Huom. pakollinen opintojakso erikoispsykologikoulutuksessa

Tavoite ja sisältö: Opintojakson aikana perehdytään työkyvyn arviointiin erilaisissa psykologin työn konteksteissa. Näistä konteksteista tarkastelussa on työterveyshuolto, psykiatria ja yleissairaalapsykiatria. Lisäksi tarkastellaan erityiskysymyksenä terveydenhuollon ammattihenkilön työkyvyn arviointia. Opintojakson aikana tarkastellaan työkyvyn kannalta keskeisiä mielenterveyden ongelmia, sairastumisriskiä ja sairastamista sekä vakavien mielenterveyshäiriöiden tunnistamista ja arviointia.

Osaamistavoitteet: Opintojakson jälkeen opiskelija

- on perehtynyt moniulotteisesti psyykkisen työkyvyn arviointiin
- tunnistaa työkyvyn kannalta keskeisiä riskitekijöitä ja työkyvyn ylläpitämiseen yhteydessä olevia mekanismeja
- tutustunut somaattisten ja psykiatrisen komorbiditeetin merkitykseen työkyvyssä.

Opetuksen toteuttamistavat: Seminaaripäivät, joihin sisältyy asiantuntijaluentoja, harjoituksia ja workshop-työskentelyä. Opintojakso sisältää myös itsenäistä työskentelyä, johon sisältyy mm. kirjallisuuteen ja tutkimukseen perehtymistä sekä ennako- ja lopputehtävän. Kaikki materiaali on saatavilla yliopiston verkko-oppimisympäristöstä lukuun ottamatta osaa kirjallisuudesta.

Arviointitavat: Arvioinnin perusteet julkaistaan ennen kurssin aloittamista. Perustana toimivat yliopiston asettamat erikoistumiskoulutuksen laatukriteerit, opetussuunnitelma ja opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet. Kaikki koulutuksen aikana annetut tehtävät tulee suorittaa hyväksytysti ennen opintorekisterimerkinnän ja opintorekisterimerkinnän ja todistuksen saamista.

Vastuuolettajat: Professori Taina Hintsu ja yliopistonlehtori Petri Karkkola.

Pakollinen kirjallisuus: Lausunointiopas psykologeille 2007 ja muu etukäteen ilmoitettava kirjallisuus.

Terveyspsykologian erikoisalan järjestämät *valinnaiset* opintojaksot (vain erikoispsykologikoulutuksessa oleville)

TRVV2 Teemaseminaari: Työnohjaus, 5 op

Sisältö: Antaa tietoa ja valmiuksia työnohjaustyöskentelystä ja työnohjauksesta.

Opetuksen toteuttamistavat: Seminaaripäivä tai verkkokurssi, joka sisältää asiantuntijaluennon/tietopaketin, ryhmätöitä ja työnohjausharjoituksia. Itsenäinen työskentely sisältää mm. kirjallisuuteen ja tutkimukseen perehtymistä sekä ennako- ja lopputehtävän. Kaikki materiaali on saatavilla yliopiston verkko-oppimisympäristöstä lukuun ottamatta osaa kirjallisuudesta. Kurssi järjestetään, jos osallistujia on vähintään 10.

Arviointitavat: Arvioinnin perusteet julkaistaan ennen kurssin aloittamista. Perustana toimivat yliopiston asettamat erikoistumiskoulutuksen laatukriteerit, opetussuunnitelma ja opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet. Kaikki koulutuksen aikana annetut tehtävät tulee suorittaa hyväksytysti ennen opintorekisterimerkinnän ja todistuksen saamista.

Vastuopettajat: Professori Taina Hintsu.

Kirjallisuus:

- Alhanen, K., Kansanaho, A., & Ahtiainen O-P. (2011). Työnohjauksen käsikirja. Tammi tai uudempi painos.
- 3-5- työnohjaukseen liittyvää **artikkelia**: ilmoitetaan kurssin alussa.

TRVE3 Stressi ja uni, 5 op

Sisältö: Opintojakson aikana perehdytään stressiin ja nukkumisen psykofysiologiaan. Opintojaksolla esitellään psykoneuroimmunologian näkökulmaa ja tutkimustuloksia sekä keskeisiä psykologisia stressin ja unettomuuden hoitomenetelmiä.

Osaamistavoitteet: Opintojakson jälkeen opiskelija

- tuntee stressin ja unen psykofysiologisen perustan ja niiden merkityksen ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille
- tuntee psykoneuroimmunologisen uni- ja stressitutkimuksen virstanpylväitä
- tuntee stressin ja unen ongelmien psykologisessa hoidossa käytettävät kognitiivis-behavioraalisia työskentelymenetelmiä ja osaa soveltaa näitä omassa työssään

Opetuksen toteuttamistavat: Seminaaripäivät tai verkkokurssi tai näiden yhdistelmä, joka sisältää asiantuntijaluentoja, workshop-työskentelyä, itsenäistä työskentelyä (mm. kirjallisuuteen ja tutkimukseen perehtymistä) sekä ennako- ja lopputehtävän. Kaikki materiaali on saatavilla yliopiston verkko-oppimisympäristöstä lukuun ottamatta osaa kirjallisuudesta.

Arviointitavat: Arvioinnin perusteet julkaistaan ennen kurssin aloittamista. Perustana toimivat yliopiston asettamat erikoistumiskoulutuksen laatukriteerit, opetussuunnitelma ja opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet. Kaikki koulutuksen aikana annetut tehtävät tulee suorittaa hyväksytysti ennen opintorekisterimerkinnän ja todistuksen saamista.

Vastuopettajat: Professori Taina Hintsu ja yliopistonlehtori Petri Karkkola.

Pakollinen kirjallisuus:

- Segerström, S.C. (toim.) (2012). The Oxford handbook of psychoneuroimmunology. Oxford University Press.

- **Sandström, M.** (2011). Psykye ja aivotoiminta Neurofysiologinen näkökulma. Helsinki: WSOYpro.
- **Räisänen, K.** (2012). Työstressirokotus. Työterveyslaitos.
- **Kajaste, S., & Markkula, J.** (2011). Hyvää yötä – apua univaikeuksiin. Kirjapaja.
- **Järnefelt, H., & Hublin, C.** (2018). Työikäisten unettomuuden hoito. Työterveyslaitos.
- Kajaste, S. (2008). Unihäiriöt. Kirjassa: Kognitiivinen psykoterapia. Kähkönen S., Karila I., & Holmberg N. (toim.), **3. uudistettu painos**. Kustannus Oy Duodecim, Helsinki. s. 332-45.
- Pakollisen kirjallisuuden lisäksi 3-5 **tieteellistä artikkelia**: ilmoitetaan kurssin alussa.

3. YHTEYSTIEDOT / TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIA

Opintojaksoihin liittyvissä kysymyksissä, ota yhteys ensisijaisesti aina kyseisen opintojakson vastuuolettajaan (ks. Taulukko 1, Huom. lehtori avoin, henkilö valitaan ennen koulutuksen alkamista). *Opintojen järjestelyihin* (mm. koulutukseen hakeminen, yliopiston tarjoamat palvelut opiskelijoille, opintomaksut jne.) liittyvissä kysymyksissä, ota ensisijaisesti yhteys opintokoordinaattori Sari Raudasojaan.

Professori Saija Mauno (koko koulutuksesta vastaava)

Tampereen yliopisto

puh. 040 805 3510 ja 040 7530314

sähköposti: saija.mauno@tuni.fi

Opintokoordinaattori Sari Raudasoja

Tampereen yliopisto

puh. 050 3186666

sähköposti: sari.raudasoja@tuni.fi

